

Табела 5.1 Спецификација предмета на студијском програму докторских студија

Студијски програм :	Докторске академске студије права
Назив предмета:	Криминологија
Наставник или наставници:	Проф. др Владимир В. Вековић , Проф. др Здравко Грујић
Статус предмета:	изборни
Број ЕСПБ:	10 (десет)
Услов:	Положен испит из предмета Кривично право
Циљ предмета	
Циљ предмета је да студентима пружи продубљена теоријска и практична знања неопходна за разумевање: појединачног криминалног понашања и криминалитета као масовне друштвене појаве; феноменолошке, етиолошке и виктимолошке димензије криминалне појаве, деловања механизма социјалне контроле који су намењени спречавању и сузбијању друштвено опасних дела. Циљ предмета је унапређење постојећих научних знања и теоријских схватања о свим криминолошким институтима, као и да код студента докторских академских студија права развије способности самосталног научног истраживања у криминолошкој области и бављења научним радом.	
Исход предмета	
Очекује се да савладавањем програма студент стекне потребна знања, вештине, развије способности и компетенције и успешно да: развије способност систематичног приступа криминолошким проблемима, као и да понуди критичке и аналитичке одговоре везане за питања криминологије; развије способност да компетентно и научно аргументовано дискутује, истражује и презентује резултате свог научног рада на научним конференцијама и објављује их у научним часописима; самостално решава практичне и теоријске проблеме у овој области и организује и остварује развојна и научна истраживања; може да се укључи у реализацију међународних и домаћих научних пројеката; прати савремена достигнућа у струци и да стечена знања примени у пракси.	
Садржај предмета	
<i>Теоријска настава</i>	
О интересовању за злочин. Значај научне перспективе за проучавање злочина. преглед основних појмова. Криминолошка литература. Појам и предмет криминологије; Општи осврт и подела дефиниција криминологије. Подела дефиниција према обиму и значењу. Дефиниција криминологије као науке. Предмет криминологије: злочин (ужа и шира схватања, злочин и девијантност) и реакција друштва на криминално понашање. Место криминологије у систему наука. Однос са другим кривичним наукама. Криминологија и криминолошке дисциплине. Значај криминологије. Значај криминологије за кривично правосудје. Правосудна администрација и резултати криминолошких истраживања. Примењена криминологија. Положај и улога криминолога. Етички кодекс. Методи у криминологији. Значај "истраживачког описмењавања". Метод и методологија. Појам и врсте научног истраживања. Поступак научног сазнања. Метод и предмет истраживања. Метод и теорија. Поделе криминолошких метода. Подела према природи података и према начину приступања предмету. Метод проучавања појединачних случајева. Клинички метод и прогноза будућег криминалног понашања, изучавање фактора ризика. Анамнестички методи. Ненаметљива посматрања. Методи "средњег" обима. Узорак. Лонгитудинално испитивање. Експеримент. Примена статистике у криминологији. Примена статистичких метода; Метод корелације; Статистичке евиденције криминалитета. Историјат и упоредни приказ. Подела и критика статистичких евиденција. Тамна бројка криминалитета. Методи за откривање тамне броје. Бројка преувеличавања. Триангулација метода. Теорије у криминологији. Подела теорија и рана теоријска објашњења. Класична оријентација у криминологији; Основе учење и критика. Савремени неокласицизам. Десни реализам. Позитивизам; Картографска школа. Антрополошка, италијанска, школа. Биолошка схватања. Психолошка схватања. Социолошка схватања. Школа друштвене средине. Социолошка школа. Теорије друштвене реакције; Нова друштвена одбрана. Интеракционизам и теорија етикетирања. Радикална криминологија. Критичка криминологија дана. Феминистички приступ. Новије криминолошке теорије. Теорија рационалног избора. Нове теорије животне средине. Теорије културалне криминологије. Теорија о мушкости. Теорије животног циклуса. Триангулација теорија. Феноменолошка димензија криминалне појаве; Подаци о криминалитету у свету. Упоредни подаци. Државе са високом и ниском стопом криминалитета. Структура и тенденције криминалитета у Републици Србији. Криминалитет пунолетних лица. Криминалитет малолетника. Прогнозирање криминалитета као масовне појаве. Типологија дела и учинилаца. Основни типови криминалитета. Насилнички, имовински, политички, саобраћајни криминалитет. Етиолошка димензија криминалне појаве; Два приступа узрочности у криминологији. Покушај објашњења каузалитета. Деловање	

чинилица криминалног понашања. Спољни, амбијентални, чиниоци. Унутрашњи, индивидуални, чиниоци. Виктимолошка димензија криминалне појаве. Социјална реакција на криминалитет. Неформална и формална реакција на злочин. Имиџ злочина и митови о њему. Кривично право и реакција на криминално понашање. Деловање полиције. Судови и изрицање кривичних санкција. Казнене установе и контрола криминалитета.

Препоручена литература

Основна:

Ђорђе Игњатовић, *Криминологија*, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд, 2018.

Ђорђе Игњатовић, *Теорије у криминологији*, Београд, 2009.

Слободанка Константиновић-Вилић, Весна Николић-Ристановић, Миомира Костић, *Криминологија*, Београд, 2010,

Милан Милутиновић, *Криминологија*, Београд, 1990.

Tim Newburn, *Criminology*, Willan Publishing, Portland, 2008.

Frank Hagan, *Introduction to criminology*, Fifth Edition, Wadsworth, London, 2002,

Владимир В. Вековић, *Систем извршења кривичних санкција*, Београд, 2013.

Допунска:

Владимир В. Вековић, *Забрана мучења – инструменти и механизми Савета Европе*, 2005.

Здравко Грујић, *Алтернативе казни затвора*, Косовска Митровица, 2020.

Број часова активне наставе:	Теоријска настава: 6	Студијско истраживачки рад: 3
-------------------------------------	-----------------------------	--------------------------------------

Методе извођења наставе

Исцрпно усмено излагање предметне материје; коришћење примера из праксе; информисање о актуелним изменама законске и подзаконске регулативе; интерактивна настава; активно учење студената, проблемски приступ теми; колективне и индивидуалне консултације; подстицање студената на размишљање, креативност, самосталност у раду и примену стечених знања у пракси.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Присуство и активност на предавањима: 0-30

Усмени испит: 0-70

Начин провере знања могу бити различити : (писмени испити, усмени испит, презентација пројекта, семинари итд.....

*максимална дужна 1 страница А4 формата